

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Egy hóra 50 kr. (60 Fillér)
Három hóra 90 kr. (1 kor. 10 Fillér)
Vidékre: Egy hónapra 60 kr. (1 kor. 20 Fill.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Zöldfa-utca 82. szám. Zöldfa-utca és Nagypiac térszékén.

Felolvasó szerkesztő: KUNBÉLA.

Mai számunk főbb közleményei:

Az agrár cécc. — Kossuth Ferenc beszéde. — Panama készül. — Visszavert reakció. — Lőjjenek lőbe. — Béczy rendőrkapitány öngyilkossága. — A kocsikeró. — Alkotmányosdijáték. — Andrassy gyónra. — A csabai képviselőválasztás. — Andrassy a választói jogról.

Az agrár cécc.

Az eszerholdások szociálpolitikája.

A népnepnyók kongresszusa.

Nagyvárad, szept. 18.

(Saját tudósítónktól.) Összeültek az ország eszerholdás népnepnyói a nagyvárad városában. A mai délutáni szociálpolitikaiusai hirdetik habzó szajjal, hogy veszedelm fenyegeti a népet, mert kezükbe kerültek a szociálisták, szabadkőművesek és más mindenféle felforgatók. Arra tanítják a népet, hogy nem lesz mindig így, mint a mostani állapot között s a nép kezd égedetlen lenni, holott boldog szegénységben meg tudott éni eddigre a tizenöt krajcáros napszámberk mellett.

Veszélyben van tehát a haza — ezt ordítják a tüntető agráriusok — meg kell menteni a latifundumok számát a népet. Ah nem tart velük, az hazasül, mert hisz a haza fő előttük a latifundum; aki nem fu velük egy követ az felforgató, mert az ő számúra csak a latifundumok és az éhberék rendezése az igazi rend.

És "bőgnek a hon nevében", beszélik a hazaszeretők, akik előtt csak egyetlen szentség van: a nagybirtok érdeke. Honszeretők beszédi hipokrita ajkuk, mikor az önálló vámtörlet megvalósítása ellen törnek, szokolnak a szegény népnepnyók, a kismember védelméről, mikor munkásszűző törvényeket követelnek a kormánytól s a magtárakból átalakított börtönökben ezer és ezer nagykar munkás átkozza őket kegyetlenkedőikért.

A véreskedők a népnepnyók futták meg a harci körteket a nagyvárad városában. A harc mindenki ellen irányul, akinek érdekei nem tapad-

nak a latifundumok földéhez, aki nem áll a fejlődés élére, hanem jölét, jogot és felvilágosodást akar a magyar nép számára. Szerke akarják hirtetni a szociális olajseppnek nevezett altató mérget, hogy miatt kábitan fesszenek a társadalom összes rétegei a kóros álomban, andrással garzálódhassanak ők: a latifundum népnyepnyók, a véreskedő eszerholdások.

Lőjtek Nagyváradra véreket, hogy itt a modern műveltség, az igazi radikális magyarországi forrásnál fontosabbnak az új Magyarország munkái ellen. Lőjtek a vezérik: Majláth József gróf, ki a hazafiság mezeit öltöztet reakcionárius beszédeivel végig házalta már az országot s szemérmelennül vága szembe Nagyvárad igazi intelligenciájának s munkás népének hogy az ő törökvések hazaitlanok és felforgatók.

Des Escherolle-Kruspér Sándor szentén juttogott egy verset a felforgatókól.

Nem akarja egyebet, mint hogy joga legyen a gazdaság önkényes felfüggesztési a vasárnapi munkasünetet, felhatalmazták a cselekvőt, hogy hárszélőjét tetszése szerint visszatartsa, — szóval visszaszabja totta ez a nemes ur a rögözket joga jogbajúság korsorakat egy kis lelki-falussy szellemmel keverve.

Beszélt utána még Keller Gyula melegen figyelmbe ajánlja a gazdiaknak, hogy pihenés helyett munka után háziipari termékek készítésével foglalkoztassák munkásaikat.

Természetesen nem maradhatott el egy kis antiszemita kirohanás a zsidók, a zsidó tőke és az utasajto ellen. Zselenszky Róbert, a gyvasplengyet gondoskodott erről Forster Józseffel, az O. M. G. E. igazgatójával együttesen. Sok említit való nem történt ezeken kívül, sőt az eddigieket is csupán azért volt érdemes figyelmű, mert Nagyváradon merészkedtek ilyen hangon beszélni az eszerholdások, itt a hel a fejlődő radikálisok estrái már kibújtak a föld alól. Kerültek volt eddig is a föld, most már kezlikben van a klidikus — agrárius kormányhatalom, — ezért merészkedtek Nagyváradra ilyen tüntetést rendezni.

IGAZSÁGOSDÁS.

Kossuth Ferenc harminc beszéde. Kossuth Ferencnek tizenegy leendő aiat elmondott parlamentes beszédei közül harminc beszéd jelent meg most a könyvtárban. Átvaskos kötetet s a t m á ri Mur rendezte saját alá, előzött pedig Hentaller Lajos ur, de nem, mint képviselő, nem is mint újságíró még kevésbbé, mint jobaránt, hanem mint — historikus. Kossuth Ferenc hívei nagyon meg vannak elégedve a harminc beszéddel, amelyből ők kicselelmáni aítok azt a Kossuth Ferenc, aki tizenegy esztendő óta kormányozza a függetlenség párt bajját. — Ezt egyiköntü dattalmi igazságon ismertető megjegyzé: hogy nem is olyan dilettáns módon — amint a tények bizonyítják Nos, a tények csakugyan ezt bizonyítják De minden ere érdekessé gyűjtémény lesz, kivált, ha majd szembeállítjuk Kossuth Ferencnek a múltban elmondott beszédeivel — az ő están elmondott beszédekkel. Ebben a költife irányú sorozatban benne lesz a függetlenségi eszme egész káviránya

Panama készül. A nagy orak barátságának mindig meg van az Akár a szegényemberrel a ára kár egymás között hárdokoznak, mindig megvannak a rejtett célok, melyeket először a szegény barátságok során megkönynek. Most a gazdasági bizonyíték a mórda köztársaság eszmé, melyre egyik oraknak hujja fel figyelmünket leesen, mindván a következőket: Felhív nekem s felhívhettem mindenkinek a nagybarátos Kádú Deneter pispók és Darányi miniszter között. Folyton nyomban jart Darányinak a Függetlenség ott volt mindenütt, ahol csak ott hagyta a kismemberék nagybarátja becses lábnyomán. Radu ott Radu ott Radu mindent a suskutatás után került, hogy a földművelésiügyi miniszterhez szánt akadémikus szinten ott van más, a varmegyeházán. A pispók óta alá a kereskedés, a vérszegény tuzerholdás szolgája. Ime a lonassa a nagybarátoknak, melyből a panama a fakad.

Sajtószabadságért. Nyitvármegye amelynek területén bíróska van Polányi Góznak tudvaleg az ártatott kildat az összes törvényhatóságokhoz, kérek a képviselőktől a sajtószabadság számának nyitvármegye. Tobb törvényhatóság nyitvármegye tért már a reakció és kivátság fölött. Most Biharvarmegye

és Nagyvárad-városra kerül az alternatívára elő, hogy vajon Nyitra vagy Sopron felirását vegye magáé, Sopron ugyanez a következtetést mondja átiratában: "A szabad sajtó a leg-erősebb fegyver a nemzet kezében a retrograd irányú és a hatalmi túlkapások ellen, mert a népet felvilágosítja és az ellenállást a leg-erősebb néprétegekbe képes belevinni." A képviselők reakció felirátával együtt a képviselőház elé kerül majd ez is. Vajon melyiket dobják félre Polányi ur csatlósát?

Zselenszky gróf röpirásal. No most, ide bújulj és fíjélj te én Európa és te boldog légy, mert innálol a nemes agrárius gróf ur, a ki röpírókkal fog benneteket gazdátlan, Hübele Balász, lovat ad az isten! . . . Meg pedig két röpiratot ír a nemes gróf. Az egyikben kijelenti, hogy neki a kereskedelmi formán által tervezett országoslat javaslat nem kell. Itt azonban a másikat érdekesek, hogy neki a sajtóterveznek revíziója kell. Zselenszky gróf ur tehát — a mint mondani szokás — mindenben piszkál Hja, mert ez is a nagynas, az agrárius, az eszerholdás otchoboz tartozik

Visszavert reakció

Temesvármegye átiratának sorsra.

Dohosolni fog az irattárban.

Nagyvárad, szept. 18.

Biharvarmegye állandó választmányának első székfoglaló beszédében 9 órakor oltatott Hegyessy Márton eszket aiat, jelen voltak Glac Antal főispán, Misko Gy Ferenc dr. újságíró, Keszthelyi Zoltán főjegyző, Harkányi Károly áruszaki elnök, Walfier Odón dr. főjegyző, Des Escherolle Gilbert, Barany András, Jancsó Károly, Bunyitay Vince. A napirendre Temesvármegye ama példés közepken átirata volt kiváltképpen, amelyben az utasajto fel Biharvarmegye, hogy a minisztertanács való felirátat hasznos szellemi felirattal támogatás. E irattárban pedig nem akarunk egyebet Temesvármegye vaskapácsa meg, midőny a belügyminiszter oszasa fel a Magyarországi földművelésügyi országos szövetségét, melylyre az, arató szájakra igy: Jancsó Károly felirátatában és szavakban állandó Temesvármegye átiratát, amelyet a középker egy kedő cselekvőnek nevez. Ereszen ittazok az en, hogy a közgazdaság, a megye, mint a kérdésfeljött, osztályérdekeknek, a tuzerholdások osztályának szolgálatába álljon s midőnyvánozza, hogy az állandó választmány megbotránkozzal vegye tu-

Klein Testvérek
női-divat vászon áruháza
NAGYVÁRAD,
Szent-László tér, holdás templom mellett.

Őszi szövet, mosó és selyemárunkban legnagyobb választék. Elismert legolcsóbb árak.
Ingen adunk 400 korona vásárlás után egy 120 korona értékű, teljesen új varrógépet, 21 korona költségünk megtérítésével; már 120 korona vásárlással átengedjük a gépet tulajdonjogunk fenntartásával.

domásul a leérkezett átiratot. Miskolczi Ferenc alispán, majd Hegyesi Márton felszólalása után ahány állapodtak meg, hogy a honpárti közgyűlésen az állandó választmány jóváhagyó jogát Temesvármegye átiratának az iratárba való helyezéséért, miután a legutóbb megtartott miniszteri vizsgálat szerint bebizonyosodott, hogy a földmunkások szövetsége sajnos az alapszabályok szerint működik. Hosszú, hogy a honpárti közgyűlés azonosítja magát az állandó választmány álláspontjával és a reakció csuklós ebei megveszélyesen fognak elakadni Biharvármegyéből.

Egy rendőrtánácsos tragédiája.

Fegyelmi elől a halálba.

Bérczi Béla öngyilkos lett.

Nagyvárad, szept. 18. (Saját tudósítónktól.) Egy nagy életlány, egy fényes karriert vágyó, de viharos utat megfutott, szemlélés, de könnyelmű ember végéről írtessit ma bennünket egy szakszavú budapesti hívat. Bérczi Béla, általánosan ismert, valamikor híres, az utóbbi időben kiberedt, rendőrtánácsos ma düdített két óra után a negyedik kerületi kapitányságon lévő hivatalos szobájában szíven lölte magát. Bérczi Béla azonnal meghalt.

A szenzációs öngyilkosság híre futótüzeként terjedt szét a fővárosban s a táviró révén csakhamar az egész országban. Jóllehet, régen köztudomású dolog volt mindenkinek előtt, hogy Bérczi évszázott ember, mégis, a végtél-lyen rettenetes hírellel mégis megdöbbentette az embereket.

Az elhunyt rendőrtánácsos hosszú évtizedeken keresztül a főváros rendőri karának egyik legkitünőbb, nagy tehetségű tagja volt. Számos helyes bünygyűrtől az ő életlátását rántotta le a leplet, s kizárólag szorgalmának és képességének köszönhetően, hogy rangban tölkörl-kozá emelkedett...

Nemrég aztán ő róla is leíratták a leplet. Kiderült, hogy ez a fényes talamusz alapszab. végre az különbözők azoktól, a kik az ő szobájából a megédemelt börtöncellába mentek.

Legutóbb Boda Dezső dr. Budapest székeséghelyen rendőrfőkapitányra érendőlté ellene a fegyelmi írást megfogó vizsgálatot s a kibe lyente a főkapitánygródi negyedik kerületi, dunaparti kapitánysághoz. Bérczi bíne az volt, hogy egy szegény ügyvédet a börtönben hagyott nyilvánított, holott tudta, hogy az illető ember nem tudta kihevérni a testi és lelki fájdalomtól, a nagy csapás alatt összereszkadt és meghalt...

Az eset több mással együtt nyilvánosságra került s Bérczinek nemnie kellett. A fegyelmi ügy aktáit már előre tudta, hogy ebből a mély-ségszavából nem fog kibabulni, elhatározta, hogy nem várja be a véget. Nem várta be a végső megálatlást, a mely őt örökre leleletlenné tette volna, nem várta be a

fegyelmi bíróság ítéletét, hanem a halált választotta.

Nagy elkéseredés kényszeríthette azt az erős embert a nagy elhatározásra.

Bérczi Béla tehát nincs többé. Levelet hagyott hátra a főkapitány-nak és ismerőseinek, de hogy mit is ezekben, az csak később kerül még nyilvánosságra. Holott egész életét a törvényeszi orvostan intézésébe szentelte.

Löjjenek föbe!

A militarizmus halottja.

Öngyilkos nagyváradi katona.

Nagyvárad, szept. 18.

(Saját tudósítónktól.) A militarizmus Molochja újból vért kívánt, ember vért. A katonai kegyetlenségnek rénsz kronikája újból szaporodott egy botránnyal, a szám-vény őrmieser ber naplójába három forint kiadást egy gyulánlatlan desz-ka-konorsóra, — annyi az egész, ami jelzi, hogy újból meghalt a militarizmusnak egy szegény áldozata.

Csak Dezső betűszednek keserűesek voltak a napjai, melyeket a nagyváradi honvéderrednél töltött nehéz évek között. Képlánya szelíd, őtötte, a semmitsem volt kevére, a mit az árendélt közlegény emélt.

Egy napon, nemrégiben valami cselekvés miatt felbőszült a nagyváradi negyedik honvéderredbe egy nagyhatalmú képlára. Besszuságának enyhítésére elhatározta, hogy magá-lyára kinözi az alia rendelt legény-séget. Kinn a gyászoró téren gléd-bend állott a csapat, s egyszerre neszkirontott a sor közepén álló Csák Dezsőnek s valóságos ondrással nekikötötte többször aenél ötötte.

Csák erre előbbre legyevéret s rákiáltott a képlára:

— A neddig a kivetnákat pofoz-ak, addig nem fogok a kezembe fegyvert. Nem bánom löjjenek föbe, vagy akaszanak fel!

Természetesen megindultak ellene az eljárat s a szegény fut va-sárrap néhány barátjának keservesen passzokodott ama kegyetlenségék miatt, melyeket a katonákon elő-vevnek. Létszótt rajta, hogy nagyon el van keseredve s emlegette is, hogy nemcsakúg bírja már el az élet keserű terhet. Tegnap délután két óra-ker el is dördült a Manlicher fey-vert, melynek gölyója kitöltötte a szegény Csák Dezső életét.

A szegény katonák egy óra hosz-tarított vérző sebével s dől-lyűn hat óráker meghalt. Holnap délután kimentek Csák Dezső ka-tonai pompával s talán az a képlár meg a kisdő szakasz élén, aki halálát okozta a szegény katonának.

H I R E K.

A kosokörök. És jöttek és rohogtak a fényes hiatók. A pompa sulyok által minden országkötében meg-rohogtak a tanygék. Döleg, kihirdelt paripák saágotnak vülk tóra. A szorgos, munkás kezű mivelt virágok tarka szemében tükröztek vissza a

napfényt. És ültek a hiatókban hely-ken, gögösen, uri aszonyok és az élet örömeibe befeléart, alpuhult (fé-nyak. Az utca fia, bámsz azemak-kei nési a léba néptis s a perkálukás szegény leány sáohajra látja a néhsz helyben öhözött lusaágo. És jöttek s rohogtak a fényes hiatók. Sorfalat állott a szegények. A bína, nyomokok kéüdszereg, kisizikdát, csontos kezű nyujtotta fényik. Almazimán! És hul-lámzott a vigás. A koldusok karát elfojtotta az örömök raja. És jönek s rohogtak a fényes hiatók. Néma, vissza fojtott gyületelet nézi öki a munkás. És az összesorított kezében meggróbitt vasuulat, elkekeresletendobja a földre.

Zsidó főnökösek. Zsidó polgármestereink szeptember havában vannak legfőbb ünnepeik, E hó 20-án van újévük, az ő számtaluk szerint az 5667-ik és 29 én van a husznap.

A vármegye közgyűlése. Biharvármegye törvényhatósági bizo-zaága szerdén reggel 9 óráker kezd meg rendes üzi közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozat több muncáseltesen átirat szereszi s a biharmegyei kormánytól több tagja készült felszólalás bázótl szelteni leíralt küldése tárgyában.

Kaszárnyára kell a város-ház iktató hivatalában nem mulik el nap, hogy a legyén egy-ét aktá, mely a kaszárnyákról gondkötök. Polyo-toson újabb és újabb kiadásokkal terülnek a város, melynek lakosai-ajki bírják már az órátl köztértséket. Kaszárnyára azonban túlk mindy-ly, ha a népkétség, vagy a banuira-területen nyelnyik meg a kaszár-nyára történő kiadásokat. Ma újbi a kaszárnyák kutyjának kijavításá-ker pénzt K óráker egy jószél fő-nyomók. Badányi útszél az a fő-nyomók Andrássy Gyula min. helygámi-niszter bemutatott egy főszápi kére-zezi. A tanácsban Polgári kirendelt az összes miniszterek voltak jelen. A minisztereknek nem tetszett Andrássy előterjesztése, az nem nyíltan meg is-mulak. Egy ártályt vialakok, vü-gli azonban Andrássy megutazta a dol-got és haragosan becapra az aktáit, azt mondta:

— It az én gyomrom ha tud a venni Polgári Géza miniszterek, a ti gyomrotok be vehet az urat fő-nyomók.

Es az argumentum bázótl. Elyhyan-gul hozzáírattak a kinyeszesés, melyről egy háttel úbb a hivatalos lap is hírt adott.

Alkotmányügyi. A nagyváradi jogakadémia kortestányává alaco-nyodott le. Píros tollas, fehér tollas kortesek süntenek a tudós falak között. Az olvasókról eméltök, jobban

minden hang és bank-adótl válszt. Hízen tisztán csak arról van szó, hogy ki legyen a legtehetősebb legény a kortón és hogy kiráki legmaga-sabb házardételeket az olvasóker kártya asztalainál. Felúttó, hogy a komolyabb, érettebb tanulni vagy hallgatók, távolítarják magukat az egész hánda bandától, ellenben az órád éresek a „gyótyák” akék könyvá-lyban bangravíthók egy nagyvárs-ban vesétek, a tarka kortestálat, Természetes, mert fogalmuk sincs azokról a réms kártya csafázo-sókról, amélyek az olvasókerben nap-nap után felelőnyek, s amélyeken nem egyszer ott hagyta a vesztés fél egész hávi jövedelmét, tandíját s szervez helyette tenger adósságot és bína idegrészert. Az effajta kis brigádéik napirenden vannak s végre is csak akkor szűnnek meg, mikor az igazgató gondkötökkel kezd azon hogy mért a nem firtetnek a jog-hallgatók tandíját és rájön arra, hogy az olvasókerben van a hiba állýen-ker az olvasóker felelőgái. Amly szomorúan tölt el bennünket a jog-akadémia éretlemben polgárránk mazzalma ény órád eméltélt érá-s-óánk, néháni szabálytöndközf és kötelességűd foglalkottá ama törelvősekről, hogy megalkoták Nagy-váradon is a „Társadalmi do-mányi olvasóker”, amélyvel képe-sék lesznek a léhá sáfaközvetélt az ifjúságot élvonni és magasabb, komly szemétk barocsiava avatni. Az új egyesület, amly városútra táncvacsák ráfőre értesülése szer-int, már a jövő hónap élén nagy-szabón felolvasók körébenben, ön-pénelésen meggyálit.

Felakasztotta magát. Pá-pókóbi jelenté töltsötök hogy ott ma Puta noki Ime hivatali érá-emélt felakasztotta magát. Tetelnek oka életúsóg.

Annakfák iskolája. A nagyváradi szociáldemokráciáker karsága kérdý íveket bészóitott a ma-pókóban a munkásúg közté, amélyben a munkásúg élvonányi felől kérdýteszték. Így egyé igem fontos kérdý páldául az, hogy tud-e a munka mel óvami? Ez a végélt töltsök, ígátek a válsásti jog az úrá-olvasó körösözéshez lesz köve, hál megvársen a válsásti jogokért pörtes kért. Ezer a kérdýteket most érdékesen veszi a népkérdýte. A munkásúg nagy réde a kérdýte-tesztés szelnt ívekb, csaják a földmunkás szervezésben van körül-bélt nyolvan tag, aki trárdítván.

A szociáldemokrácia párt, amly storg-ny gyűlésmelék főkérdý a munká-súg szelnt ívekb, hogy akira az emélt gyűléstés-tyokot pátkón, hogy az antifa-beta munkások számlára a tel-fóltarimán iskolát állít. Az iskola az elemi oktatásokban fogja részesíteni hallgatóit. Vezetésé a munká-súg ívektés-tyé veszi kezébe. Nem kárában léngé-tyé lesznek azonban a szociá-lyista érvelni diákok is.

Szomorú sajtótesztés. A Car-pathia kivándorlást hajvált az év február hónapjában nagy reményés-tyérd indult utána Amerikába Szabó János, Lesztkó Anrik és Varga László a családjával. Az utyjámban

Hatóságilag engedélyezett vegetálás

Kassovitz Fülöpnél

a Zöldfa-utón, Helmann Lipót és a Párisi nagy áruház között.

Üzlet felosztás, mint az összes raktáron levő FERFI- FIU és GYERMEK ruhák, valamint lábszákok, városi és utazó bundák minden elfogadható árban kerülnek eladásra. Kérem a vevőközönség szíves meggyőződését.

A berendezés olcsón eladó.

szóban a jó sors helyett szomorú megpróbáltatás várt rájuk. Először minden pártok munkát nem találtak és a legnagyobb nyómorral kellett küzdeniük. Végre is newyorki konzulatusunk vette őket pártfogásába és az „Austro-Americana” hajóstársaság gőzösen hazaküldte őket. A szerenczelenek nemrégiben érkeztek Fiuméba, ahonnan a rendőrség küldte őket tovább illetőségi helyükre Nagyváradra.

Eljegyzés. Karacsony Ferenc a Sebő nyomdavezetője eljegyezte Kain Samu kedves leányát, Gizakissasszonyt Révről.

Előadások a munkásszerkesztőkben. A budapesti szocialdemokrata párt vezetősége elhatározta, hogy az összes nagyobb városok városokhoz egy hónapos előadást sorozatot tart. Az előadások a szocialdemokrata pártprogramot fogják magyarázni a az előadó egy-egy budapesti pártvezetőjei tag lesz. Természetes, hogy Nagyvárad városra sem marad ki a városok sorából. A tanfolyam december havában nyílik meg és megszaktítás nélkül egy hónapig fog tartani. Az előadó Weltner Jakab, az ismert nagykezelő-égitő agitátor, a „Nép szava” munkatársa lesz. A munkásság körében már is nagy az érdeklődés az előadások iránt.

Táncolástest megnyitása. Korvics Tiradar hallomster a M. kir. nagyváradai honvédelmirodoskó és az Orosz-árada táncosnő és a hó 23-án nyitja meg 2 óra terjedő táncolástestét a Zöldszálloda nagyszobájában. Az oktatás felfut az egész körzetig. Táncolástesteket és test összehívják. — Boston tanfolyam. — Előadandó névnapokat a megszabott táncolástest (balletre) való kiképzésre is. Beiratkozási és értekezletet lakásán: Ulica 17. szám alatt. Kölön gyermek, diák és felnőttek esti korában.

* Vilmos színház a Korona kévtárában. Nagy kedvvel látogatja meg a Szent László tér Korona kévtárában. Mind a két színházban szép előadásokat mutatnak be a közönség szórakozására. Minden este változatos műsorban gyönyörködik a látogató közönség, úgy, hogy aki szórakozni akar, bejött őt nélkül kétszáz estét szerelhet magának.

SZINJÁTÉK.

Színházi bérlés. A Széchenyi-színház igazgatósága értesíti a közönséget, hogy a közéleti bérlési szerződésnek, azok az iránnyú ügyvezető szerződés kezdve mindannap déltől 10 óráig délután 5 óráig bejutnak be a színház titkári hivatalában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szesz áldozatai.
Hat évi börtön.
— **Ésközlési büntetés.** —

A gyilkos mérgeket ismét áldoztat estét három ember. E r és m le közönségesen rágta ellenséges viszonyban állottak Keresztély és Máté és Máté Lajos, Oláh István. Egy márciusi napon, amint beruggott állapotban a kocsmából hazafel tartottak, találkoztak Keresztély és Máté, haragosukkal Oláh István, aki szintén alaposan beszélt. Így aztán

természetes, hogy nem mentek el egymás mellett sok nélkül, hanem rövid szünetek után, parázs verekedések kezdtek. A verekedésből Keresztély és Máté kerültek ki győzelemmel, ellenfeleik pedig holtan maradtak az eset színhelyén. A gyilkosokat azonnal elfogták a csendőrség és a nagyváradi ügyészség fogházába szállították.

Ma idéztek feleltük az esküdt bíróság. Az esküdtsek elnöke Csuljók Béla dr. volt. A vádat Virágh Béla dr. ügyész, a védelmet pedig Medvigy Gábor dr. képviselte. A tanú kihallgatás már tegnap megkezdődött, de a beidéztet huzonték tanú közül, csak tizenkettőt sikerült kihallgatni. Mafolyattak a tanú kihallgatásokat. A vád és védekezésnek elhangzása után pedig az ítélet hirdetését ki. Mután az esküdtök bűnösnek mondták ki a vádokat szándékos emberölés büntetésében a törvényszék Keresztély és Máté Lajos tényleg bűnösnek ítélték meg. Mint tétele társat két évi börtönre ítélték.

LEGUJABB.

A csabai képviselőválasztás.
Budapest, szeptember 18. A Kuria még csak tegnap délelőtt semmisítette meg Achim L. András, Békéscsaba képviselőjének mandátumát és ma reggelre virádra az árva maradt kerültek már egy seveg jelleme van. A jelöltek nevei között eddig Garai Ernőnek, a „Népszava” kiadó felelős szerkesztőjének és Horváth János VII. kerületi lelkésznek neveit emlegetik leggyakrabban, de valószínűleg felép Bakos Mátys a múlt választáson kiesésükből maradt függetlenségi jelölt is. Sőt van arról is, hogy Lovász Károly kormányzóval lép fel valaki függetlenségi ellenzéki programmal. Az előzött kerülte ezenkívül vagy tíz jelölt is pályázik, úgy hogy előreláthatólag heves harc lesz e mandátumért.

Anurássy a választói jogról.
Budapest, szept. 18. Anurássy Gyula gróf belügyminiszter ma délelőtt tartotta Kasán választói előtt beszámoló beszédét. A feleket gró hazafias reakciós szemléletben beszélt az általános választói jogról, s elcsépett frázisokkal bizonyította, hogy a választói jog általánosítása elé hazafias körölkötat kell állítani. A beszédet politikus körökben nagy lelkesedéssel tárgyalták.

A Reichsrát megnyílt.
Budapest, szeptember 18. Az osztrák képviselőházat ma délelőtt megnyitották. A napirenden levő néhány sürgősségi indítvány letárgyalása után, azonnal be is zárták.

A vörös országbi.
Budapest, szept. 18. Varsóból jelentik: Egy negyven főnyi banda tegnap éjjel megtámadta a moszkovi

elővárosban levő javító intézetet, a hol hetven politikai foglyot őriztek. Egy őrtárat észrevéven a kísérletet, lövésekkel elűzte a bandát. Öten megsebesültek és ezeket elszáraztatták.

Gyortüzélső gyűk.

Budapest, szept. 18. Périsből jelentik: A La France Militaire jelentése szerint a st. emment állami fegyvergyár az idők során német minta szerint gyártási gyortüzélső fegyvereket készit. A Lebel-lovegekre berendezett három száz mind-egyike csak 2190 lövés után melegezik fel, így tehát csak hatvan egy másútatban 630) lövést lehet tenni. Hir szerint ez év végéig 6000 fegyvergyártás készült.

Kasszafurás Pozsonyban.

Budapest, szeptember 18. A pozsonyi rendőrség ma távirattal indított a budapesti főkapitánysághoz, amelyben közli, hogy a Duna-gőzhajózási társaság ottani ügynőségi irodájába és az Udrika-féle vendéglőbe betörtök. Mindkét helyen kifurták a kasszát. Az előbbi helyen nem sikerült teljesen kifúrni a kasszát és így semmit sem tudt elvinni. A vendéglőből azonban 750 korona készpénzt loptak el. A tettes 30-35 év körül magas, sovány gyári munkás külsejű férfi, vöröses hajjal és bajusszal. A betörés előtt egy duplaföldelő ezüst évi zálogostott el, amelybe R. F. 1900 monogramm volt.

REGÉNYCSARNOK.

A csoda-ember.

Francia regény.

I. FEJEZET.

Egy furcsa találás.

(Folytatás.)

Gondatlansága meg is látszott egész kúbején; hosszú sörénye őzken látszott, de megjelhet, hogy csak a sűrű porréteg adta meg neki a szürke szint vákony csontos testét zsiros, hajdan fekete, de megzöldült a hossza kabát fölé. Ruházata, többi része is ilyen kopott és piszkos volt. Magas alkajúrtúr fűrészen állt, félénk tekintete és felszeg mozdulatai.

Aki véletlenül találkozott vele, nem igen tudtatta, vajjon elalított bohém embert vagy különös üdött lát-e benne?

Van számos egész ember, ki kortársai bajjára, hosszúféltű; de a sok mérlegelés nem válik rendszeren javára az egészségnél. Talán ez ok folytán történt, hogy Grillard Nepomuk tanár hatvanöt éves korában, testileg nagyon kezdett hanyatlani, bár lelki ereje, szilárd akaratja és kellemetlen természetese csöppet sem változott. Pedig az öreg tudós nagyon sajnálta volna megkezdett kutatásait felbocsakítani. Mivel érezte, hogy kevés már az ideje, saját testén folytatta élettani kísérleteit, pedig ezzel csak siettetette halálát, mert az emberi testen nem lehet bűntelentl veszélyes kísérleteket végezni.

A tudás az utóbbi időben sokat fejlődött a hipnotizmusmal és a maszáli élet problémáival, mint ezt századunk végén sok tudós és laikus teszi, de a folytonos agának és túlerősítés végre is nagy döntőretek. Haragos módra miatt egy inas sem bírt egy hétnél tovább maradni nála, ezért utóbb egészen segédjé állapásra szorult, de ennek minden szeszélye el kellett tünie, sőt minduntalan el is kergette magától. Ha ilyenféle meggyűzést kockázattalot:

— Kedves mester, nem jó önként éjjel egyedül lenni, engedje meg, hogy mellettem virassak...
— Hagyon békében! — volt a nyíjas felelet.
— Egyék valamit; erőltesse meg magát, hiszen on gy végképen elgyöngyül...
— Mi köze hozzá? ... Akár végleg elenged, akár más halál, bűnös is én! ... Így is végen van már.

— Dehogyan van vége kedves mester. Bizonyosan megsebesítük újra, csak engedje magát állapítani.
— Nem hagy már békében prédikálásával! ... Csak nem akar okoskodni lenni nálammal? Én jobban tudom, mi bajom van! ...
— Segény Pileseche háza bűntel, nála meg kényesebb tárgyat hozott szobá, akkor volt csak nagy a baj.

— Uram, hisz van önként egy unokáccsok, talán jó lenne öt elhívnom...
— No, derék egy legény, aki zenéi csúf.
— Bocsánat, már nem zenez, úgy halom, hisz azobánsz lett, bizonyosan az on kedvéért.
— Akár zene, akár szobrászat, egyforma boldogság mind a kétő. Utálom a művészetet. Mi annak a tartalma? Semmi. Milyen taatető! szerint lázik egybe a hangokat? Én a mezei, ludgy szobrok nem adom az egy darabka húsért, máz a késcerai asztal vonaglik. Majd akkor beszéljen ismét róla, ha a művészet tudományá változott.

A visszautastott segéd ismét más tárgyhöz fordult és beszélt egy árva hűgőre, kit egy intézetben neveltetett az öreg.
— Nos, mi baj van vele — dörmögött a tanár — zardában van, úgy? Há csak maradon ott! ...

Ezek után nagyon elcsodálkozott Pileseche, midőn egy napon az öreg agyához hirta és szelidebb hangon szólott hozzá:
— Erzem, hogy néhány napok elibetnek már — mondá — és halálom előtt látni akarom: Nepomuk öcsémét. Nagy barom ő kelme, de mégis az öcsém, tehát neki akarom elmondani az utolsó akaratomat. Menjén érte holnap este és hozza ide. Nem mersz eljenni előlmi nélkül.

— Nem hozhatnám el holnap reggel?
— Jaj, de ostoba némely ember! Azt mondhat magának: holnap este! Nem szoktam szavaimat ismétlni.
— Néhány perc múlva ismét rákiáltott:
— Pileseche, készítsen nekem egy vilamos fűrdőt.

Vilamos fűrdőt.
A seveit nem sokat bízott a gyigműdöt látásában, de Grillard utér egy folytonosan tökéletesítette és nem turt ellenvetés.
— Örökösen ellenkezi akar velem? — dörmögött az öreg.
(Folyt. köv.)

STERN JAKAB első nagyváradai villanyerőre berendezett réz- és harangöntődéje Nagyvárad, Kert-utca 1. szám

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy évek óta fennálló jóhírnévű **hálogos és vízvezeték tisztelet** **réz- és harangöntődével** bővítettem ki és **gázizzófény** készítőit ez azület átvettem és azt is úgy rendeztem be, hogy bármely

jókora rőten tartást a legolcsóbban elvállalok. Egyben felhívom a t. közönség figyelmét saját **Acetylén** felkészítésemre és értesítem, hogy egész berendezéseket csillárak szállítássalval talál mányu, engedélyeztet a legújanyosban elvállalok.

Tisztelettel:
STERN JAKAB
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

5 2-20

APRÓ HIRDETÉSEK.

A legkisebb apróhirdetés **40 fillér**. Minben szó **4 fillér vasfag betűvel 8** oldal. Vidékéről levélben is beküldhető az apró hirdetés. A díj mellékendő bélyegekben. Legelőször a postafeladvány, mert az utóbbay szövegére a hirdetés eszövege állér. Apró hirdetéseket fogvessz a kiadóhivatal Nagyvárad, Zöldfa-u. 52. sz. a. (Zöldfa-utca és Nagypiac tér sarkán)

Közös zseir 5 kötes postacímre meg **9 K.** 10. Kicsinyben leguá-
szonyban! **W** virsli, füstölt hus-
félék, **halcsónok**, házi kenyér, fűszer
árak.
Kisúteln 1000 példány, asztali borok,
cseszege szőlő, Gyomorbajcsoknak barát-
itali hapható: **STERN SOMA-nál**,
Nagyvárad, Nagypiac tér. 100

Elegáns szótározott szep
nagy szövebe állón bejárattal, Ur-utca
elején október 1-ére kiadó. 9
Cím a kiadóban.

Szateszűtő 16 forgalmuval azonnal
eladó. Részletek feltehető a kiadóhiva-
talban. 7.

Macharok a zsidóhazrekre való
imákonnyek nagy választékban jutányosan
kaphatók Kossuth Lajos utca. Hias-
nap-
vány ház. 10

Villamos csillár bronzból, 5 láng-
gal-eladó. Hol? a kiadóban megudható. 8

Könyves mérlegképes nagyjára ne-
hány órai foglalkozással keres. 1
Cím a kiadóhivatalban.

Szótár szót szövebe azonnal kiadó
Szecsvay-utca 51. szám alatt. 10

Elegáns női ruhák aig ház-
nánya, igen olcsón eladó Szecsvay-utca 54. 11

Hapszita **fríz** az értékő legites
kőser virsli-félék, füstöltbúsnemek, kö-
szeszir gyári rakár, **Weisz Vilmosnál**
Pál-utca elején. Telefon: 232.

Aki mit könyvel, segéd, munkás vagy
bármely más minőségben állást keres
házat, földet, szőlőt, zongorát, cim-
balmot, 1 literet vagy többet el akar
adni, vagy bűnösét venni
tanítót, nevelőt vagy nyelvőnt,
bennet vagy nyelvmestert keres
kereskedőm, cikkező, ipari termé-
nyekre vezető keres
előnyös üzleti összeköttetéseket akar
kötni
ismeretsegét akar kötni
Aki hádat bárbe akar venni vagy k
akar adni
Aki olcsó pénzárcsont akar felvenni
szóvali aar valakiivel valamit inó-
sálni vagy férjhez menni
Aki biztos eredményt
ér el, ha az

„ELŐRE”
apró hirdetési rovatát
iglybe vessz.
Kevészet próbátal és biztos sikert ér el
Próbálja meg! mert ha csak egy kisét
gondolkozik, okvetlenül
rejon arra, hogy **őnek is van hir-**
detni valója.
Minden szó egyszeri bevitálisa csak
négy fillér.
Szegényeknek munkáshozna! ingyen.

Apró hirdetéseket
fogvessz az „ELŐRE” kiadóhivatalán,
Zöldfa-utca 7/32 sz. a.
Újvároson: Nagyteleki u. Weintraub
Mór; Sat.-László-téren: Berkes Mór,
Kolorsvár-utcán: Huszár Adolf fiók
kiadóhivatalokban, ahol lapunk egyes
számai is állandóan kaphatók:

A hatóság. eng.,
Végladás
7 már csak
október hó 15-ig tart.
Spitzer Testvérek
üzletében.
E rövid idő alatt az árak
minden ártt kiarusítottak.
Különösen olcsók!
a női legújabb
szelők,
a vásznak,
az összes mosó barchelek,
női ruha kelnek, férfi ingek
és szőnyegek.

FIG: Bácsi mit harangoz?
*Szalonmanni gyermekök fájjon és
vegye iskola ruháját*
NEUMANN M. czeqnel
cs és kir. udv. szállító férfi, fiu és leánykarúhá telepe
NAGYVÁRAD, Kishid-fé. Léway-palota.
Kívánatra áriogvók

Takarított
30 bizonyítványokkal keresték Szecsvay-
utca 15.
Probáljon
pörkölt kávét
vástróini
egy még eddig nem létezett új
módszer szerinti
si-féle zamata vegyítékét,
mely minden félkor megg halgatóban
kapható:
Aszódy Mihály
trészi kávé és illés, kiválóan be-
hozatali üzletében.
Nagyvárad, Kossuth-utca 16. szám.
a cipőgyártásban.
Olcsó árak! Belső és vidéki
lelőző megrendelések 655 számmal
kértesen.
Vidékire megrendelések 4 sz. fel kü-
lönlegesen ár-érvényesítőket el-
támasza és bennetve 15 K. 50 F.
számbólis utánvetel. 13

Lapkihordók
kerék, nők és 15 éven felüli fiúk felteve-
nek az „Előre” kiadóhivatalban, Zöldfa-
utca 52. sz. (Nagypiac tér sarkán).
Létezik - három szobás hirdé-
szóhával, Ajándék N. Teleki-utca 53. sz.
23 A csomó a szövege. 9

Első nagyváradai cipő- és csizmagyár
Moskovits Farkas
és Társa.
Ajánlja elsőrendű kezimunka
cipő- és csizma
készítményeit.
Nagyvárad, Kossuth u 4.
11 (volt rendőrcs.)

Előre!
csím lapban értesítem
a t. közönséget, hogy
szoci kalapgyártásaim,
angol, olasz, haram,
P. öltözék és ita. es. es.
kir. kalap. aratok
gyártmányából megér-
kesek.
Reichard Árbéza,
Nagyvárad, Fő-utca.

Kraus Jakab
cim- és cégfestő
Szecsvay-utca
ajánlja a nagyrődemű közönség
szaves figyelmébe
cim- és cégfestő
műhelyé.
mely szakban a legújanyosabb
árak, gyors és pontos kiszol-
pálással áll a t. megrendelő
rendelkezésére.
4 Telefon: 399. 2-31